

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 К 002152 17 Кж 2
Бања Лука, 19.04.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Обрена Бужанина, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог А.Ђ., због стицаја кривичних дјела убиства у прекорачењу нужне одбране из члана 148. став 1. у вези са чланом 11. став 3. Кривичног закона Републике Српске и лаке тјелесне повреде из члана 155. став 2. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца у Требињу и браниоца оптуженог, Н.М., адвоката из И.С., изјављеним против пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 К 002152 17 К 2 од 25.08.2017. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали замјеник главног јавног републичког тужиоца Светлана Брковић, оптужени и његов бранилац, дана 19.04.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се као неосноване жалбе окружног јавног тужиоца у Требињу и браниоца оптуженог А.Ђ. и потврђује пресуда Окружног суда у Требињу број 15 0 К 002152 17 К 2 од 25.08.2017. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Требињу број 15 0 К 002152 17 К 2 од 25.08.2017. године (која је донесена након поновљеног суђења), оглашен је кривим А.Ђ., због стицаја кривичних дјела убиства у прекорачењу нужне одбране из члана 148. став 1. у вези са чланом 11. став 3. Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС), за које му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) године и лаке тјелесне повреде из члана 155. став 2. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, па је на основу одредби члана 42. став 2. тачка 2. КЗ РС, осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 3 (три) године и 3 (три) мјесеца, у коју му је урачунато вријеме проведено у притвору. На основу члана 62. став 2. КЗ РС оптуженом је изречена мјера безбједности одузимање предмета извршења кривичног дјела. На основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, са измјенама, у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је ослобођен од обавезе накнаде трошкова кривичног поступка, док су на основу одредбе члана 108. став 3 ЗКП РС, оштећени са имовинскоправним захтјевима упућени на парнични поступак.

Против наведене пресуде жалбу су, благовремено, изјавили замјеник главног окружног јавног тужиоца у Требињу (у даљем тексту: тужилац) и бранилац оптуженог. Тужилац је жалбу изјавио због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптуженом изрекне већа казна. Бранилац оптуженог жалбу је изјавила из свих жалбених основа, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се оптужени ослободити од оптужбе, односно, ослободити од казне.

У писменом одговору на жалбу тужиоца, бранилац оптуженог је предложила да се та жалба одбије као неоснована, док тужилац није подносио писмени одговор на жалбу браниоца оптуженог.

У сједници вијећа, замјеник главног републичког јавног тужиоца је подржала жалбу окружног тужиоца, те је остала код разлога и приједлога те жалбе, истовремено предлажући да се жалба браниоца оптуженог одбије као неоснована. Бранилац оптуженог је изложила жалбу, остајући у цијелости код разлога и приједлога исте, као и код писменог одговора на жалбу тужиоца, а оптужени је подржао жалбу свог браниоца, као и одговор на жалбу тужиоца.

Разматрајући спис, побијану пресуду, жалбе и одговор браниоца оптуженог на жалбу тужиоца, одлучено је као у изреци ове пресуде, из сљедећих разлога:

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, жалба браниоца оптуженог указује на бројне облике битних повреда одредаба кривичног поступка, садржане у одредби члана 311. став 1. тачке г), з), ј), к) и став 2. ЗКП РС. Оспорава се законитост у прибављању доказа на којима је заснована побијана пресуда, указује се на повреде права на одбрану, на кршење принципа забрана „*reformatio in reus*“, на неразумљивост изреке пресуде и њеној противријечности са разлозима, те изостанак разлога о одлучним чињеницама, као и на неправилну примјену појединих одредаба процесног Кривичног закона, које су по ставу подносилаца жалби биле од утицаја на законито и правилно доношење пресуде.

У оквиру чињеничне основе побијане пресуде, аргументима изнесеним у жалби браниоца оптуженог, оспорава се правилност оцјене изведених доказа оптужбе и одбране, па слиједом тога и правилност утврђења одлучних чињеница, са тврдњом да спроведени докази не потврђују тврдње оптужбе да је оптужени починио кривична дјела за која је побијаном пресудом оглашен кривим, а што је све за посљедицу, по ставу ове жалбе, довело до повреде Кривичног закона.

Надаље, обе жалбе оспоравају правилност побијане пресуде и у погледу одлуке о казни. У том контексту, жалба тужиоца је предложила да се оптуженом за кривично дјело убиства у прекорачењу нужне одбране утврди већа казна, а затим да му се изрекне и већа јединствена казна. Жалба браниоца оптуженог наглашава да су казне затвора, утврђене том пресудом, а затим и јединствена казна затвора, превисоко одмјерене, али у коначном предлаже да се оптужени ослободи од казне.

У сегменту побијања пресуде због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, жалба браниоца оптуженог истиче да је првостепени суд повриједио право на одбрану оптуженог на начин што је на поновљеном претресу прихватио приједлог тужиоца за поновно саслушање свједока А.М., а да је затим предсједник првостепеног вијећа, сам одлучио да испита овог свједока и притом истом постављао сугестивна питања, читао му његове претходно дате изјаве и тако омогућио тужиоцу да уведе као доказе исказе свједока из истраге. Поступајући на описани начин, по ставу ове жалбе, првостепени суд се ставио на страну оптужбе, те занемарио принцип презумпције невиности.

Изнесени приговори нису основани. Наиме, супротно изнесеним наводима из жалбе браниоца, предсједник првостепеног вијећа руководи главним претресом и исти има право одлучивати о појединим приједлозима странака и браниоца изнесеним током претреса и без консултације чланова вијећа. Притом, потпуно је ирелевантно на чији приједлог је позван поједини свједок, нити је потребно да се та чињеница наводи у позиву који се доставља свједоку за главни претрес. Без основа су и жалбени наводи браниоца да се прихватањем приједлога тужиоца за поновно саслушање свједока М., те својом констатацијом да би и он волио да испита тог свједока, предсједник првостепеног вијећа ставио на страну оптужбе, јер је то не само његово право, које произилази из одредбе члана 276. став 3. ЗКП РС, већ и обавеза, која је прописана одредбом члана 254. став 2. и 277. став 3. ЗКП РС, те када је у питању поновљено суђење (какво је било у конкретном случају) постоји и обавеза првостепеног суда, прописана одредбом члана 331. став 4, ЗКП РС, да изведе све процесне радње и расправи сва спорна питања на која је указао у својој одлуци другостепени суд.

Неосновани су и приговори изнесени у жалби браниоца оптуженог да је првостепени суд починио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС, тврдњом да се побијана пресуда заснована на незаконитом доказу и то на обдукционом записнику сачињен од стране вјештака др М.Ћ., обзиром да га је, како се то жалбом наглашава, сачинило неовлаштено лице у смислу одредбе члана 169. ЗКП РС, те да је незаконит доказ и налаз вјештака др Ж.К., јер је, како се то у жалби истиче, исти произашао из претходног незаконитог обдукционог записника. Наиме, чињеница да је др М.Ћ. по струци љекар – специјалиста патолог, а не специјалиста судске медицине, само по себи, не значи да је предметни обдукциони записник незаконит, већ та чињеница само указује да је неправилно примјењена одредба члана 169. став 2. ЗКП РС, која и по оцјени овог суда, није била, нити је могла бити од утицаја на доношење законите и правилне пресуде. С тим у вези, супротно жалбеним приговорима, ни налаз вјештака др Ж.К. није доказ на којем се не може заснивати пресуда. Ово посебно због чињенице да се у спису предмета налази компакт диск (ЦД), са укупно 25 фотографија које су сачињене током прегледа и обдукције леша О.Д., на којима су видљиве спољашње и унутрашње повреде констатоване током извођења обдукције и описане у обдукционом записнику и на основу којих је вјештак др Каран, како је и сам исказао, вршио вјештачење.

Надаље, супротно приговорима из жалбе браниоца оптуженог, није незаконит доказ ни нож, којим је, према утврђењу побијане пресуде, оптужени починио кривично дјело убиства. Наиме, предметни нож није одузет од оптуженог, већ је пронађен приликом вршења увиђаја од стране овлашћених службених лица, исти је констатован у записнику о увиђају, те је од стране увиђајне екипе и фотографисан (фотографије број 5. и 6. фотодокументације), због чега није постојала обавеза његовог доношења и депоновања у суд, нити обавеза тужиоца да одржи рочиште за отварање и преглед привремено одузетих предмета. Истовјетни приговори из жалбе браниоца у вези са осталим предметима су ирелевантни, обзиром да се на тим доказима не заснива побијана пресуда.

Без основа су и жалбени приговори браниоца оптуженог и тврдња да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка ј) ЗКП РС. Наиме, против прве првостепене пресуде, која је као и побијана пресуда, била осуђујућа, за исто кривично дјело убиство из члана 148. став 1. у вези са чланом 11. став 3. КЗ РС, дакле, убиство у прекорачењу нужне одбране усљед јаке раздражености изазване нападом, жалбе су изјавили и тужилац и бранилац, па како је измјеном у чињеничном опису овог дјела, тужилац остао при истом правном опису и правној квалификацији, то супротно жалбеним наводима, побијана пресуда није измјењена на штету оптуженог.

Надаље, супротно наводима из жалбе браниоца, овај суд налази да изрека побијане пресуде није неразумљива, нити противријечна сама себи, нити њеним разлозима и образложење пресуде садржи разлоге у погледу одлучних чињеница с аспекта постојања кривичних дјела и кривице оптуженог и чињеница одлучних за правилну примјену Кривичног закона, ради чега су неприхватљиви приговори ове жалбе засновани на тврдњи да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Сасвим је друго питање то што жалба оспорава валидност датих разлога у образложењу за утврђене одлучне чињенице, међутим приговор таквог карактера у суштини спада у жалбени основ погрешно утврђеног чињеничног стања, јер се таквим приговором кроз замјерку образложењу пресуде за чињеничне закључке, оспорава правилност тих чињеничних утврђења.

Исто тако, супротно жалбеним наводима браниоца, чињеница да је побијана пресуда писано израђена по истеку 30 дана од дана њеног објављивања, никако није била, нити је могла бити од утицаја на законито и правилно доношење пресуде. Наиме, рок од 30 дана, прописан одредбом члана 303. став 1. ЗКП РС, на коју се у овом дијелу жалбе позива бранилац, није преклузивни, већ инструктивни рок, јер је у случају истека тог рока, прописана само обавеза судије, односно предсједника вијећа да обавијести предсједника суда, због чега није писано израдио пресуду у наведеном року.

Обзиром да се према наводима из жалбе браниоца, повреду права оптуженог на правично суђење из члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, везује за битне повреде одредаба кривичног поступка, то је овај суд кроз оцјену неоснованости тих приговора,

утврдио да нису основани и приговори којима се истиче да је првостепени суд повриједио право на правично суђење оптуженог.

Чињенична утврђења побијане пресуде, супротно приговорима изнесеним у жалби браниоца оптуженог, су по оцјени овог суда потпуна и правилна. Она су заснована на бројним доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су изнесени у образложењу побијане пресуде, оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Таквим приступом оцјени изведених доказа изведен је и коначан, а по оцјени овог суда правилан закључак да је оптужени А.Ђ. починио кривично дјело убиства у прекорачењу нужне одбране из члана 148. став 1. у вези са чланом 11. став 3. КЗ РС у стицају са кривичним дјелом лаке тјелесне повреде из члана 155. став 2. КЗ РС. Наиме, жалба браниоца заступа тезу да је оптужени поступао у нужној одбрани, тврдећи да је једина намјера оптуженог била да одбије напад и да се брани без било каквог умишљаја да некога повриједи, а поготову да некога лиши живота, апострофирајући да је након узимања ножа, оптужени истим махао испред себе, говорећи нападачима да му не прилазе.

Оцјењујући изнесене приговоре жалбе браниоца оптуженог у овом основу побијања пресуде, овај суд налази да су ти приговори неосновани. Наиме, побијана пресуда је посебно и детаљно анализирао садржај исказа свједока А.М., па обзиром да је дио исказа овог свједока био у контрадикторности са дијелом његовог исказа да уопште није видио нож, исти је у поновљеном поступку поново саслушан. Приликом поновног саслушања свједок М. је потпуно разјаснио ову одлучну чињеницу, тврђом да је оптужени критичне прилике био окренут леђима док су га нападачи Д. и С. ударили шакама, да је ставио руку испред нападача у покушају да их извуче и раздвоји од нападнутог Ђ. У таквом положају свједок М. је задобио убод ножем од стране оптуженог и то у предни горњег дијела десне подлактице. Затим је свједок прецизно описао овај ток догађаја, па је појаснио да се оптужени, након што је узео нож, окренуо и направио један једини замах ножем од којег је задобио убодну рану. Након што је побијана пресуда исказ свједока М. правилно оцијенила као вјеродостојним, закључивши да је исти увјерљив и истинит, те је затим тај исказ довела у везу са осталим доказима и то прије свега са вјештачењем вјештака др Ж.К., затим записником о увиђају и фотодокументацијом, као и вјештачењем вјештака др З.Л., неуропсихијатра, па се такав приступ побијане пресуде у оцјени сваког доказа појединачно и у вези са осталим доказима, не може оспорити аргументима изнесеним у жалби браниоца оптуженог. Истовремено, побијана пресуда је изнијела садржај и исказа оптуженог и свједока М.С., те је те исказе правилно оцијенила као невјеродостојним, дајући ваљане разлоге, које у цијелости прихвата и овај суд, због чега их не прихвата.

Жалбени приговори браниоца којима се оспорава утврђење првостепеног суда да је оптужени прекорачио границе нужне одбране, су неосновани. Наиме, и поред неспорне чињенице да оштећени О.Д. и М.С. физички насрћу на оптуженог, интензитет одбране оптуженог био је несразмјеран интензитету напада оштећених. Са ножем који је узео у току трајања напада, оптужени је могао поступати на мање опасан начин, односно напад је могао ефикасно одбити и одбраном слабијег интензитета. Када нападачи ударају оптуженог

голим рукама, а овај одбијајући напад употрејеби нож, убадајући једног од нападача у стомак, чини кривично дјело у прекорачењу границе нужне одбране. Ради се о очигледној несразмјери у интензитету одбране и напада и то у погледу начина употребљеног средства. Пресудан значај у оцјени поступања оптуженог има финално дјеловање ножем, који према свом изгледу и дужини сјечива представља веома опасно средство. Дакле, оптужени, нож великих габарита није користио као средство одвраћања од даљих напада оштећених и њиховог застрашивања, већ је исти употрејебио на начин да је снажним офанзивним замахом, усмјереним према виталним органима смјештеним у трбуху оштећеног Д., истом задао смртоносну повреду. Убадањем оштећеног Д. у стомак, као дио тијела у којем су смјештени витални органи, оптужени је несумњиво испољио вољну радњу усмјерену ка лишењу живота оштећеног. Одбрана оптуженог није била у сразмјери са интензитетом напада оштећеног, нити је, имајући у виду да је оштећени био голорук, коначна радња оптуженог била потребна по свом обиму. О свему томе, побијана пресуда је дала веома детаљне, добро аргументоване и ваљане разлоге, које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалилац упућује на те разлоге.

Неосновани су и приговори жалбе браниоца оптуженог којима се оспорава правилност закључка садржаног у образложењу побијане пресуде у погледу психичког односа оптуженог према кривичном дјелу убиства у прекорачењу нужне одбране. Наиме, побијана пресуда је у погледу облика виности оптуженог, дала ваљано и детаљно образложење, правилно закључивши (на основу налаза и мишљења вјештака специјалисте неуропсихијатрије др З.Л.) да је оптужени у вријеме извршења овог кривичног дјела био у стању смањене урачунљивости, те јасно дефинишући психички однос оптуженог према дјелу, правилно га одређујући као евентуални умишљај, јер је оптужени био свјестан чињенице да убадањем оштећеног ножем у стомак који представља витални дио тијела оштећеног, може наступити смрт истог, па и поред тога, он предузима ту радњу и пристаје на наступање посљедице.

Надаље, супротно жалбеним наводима браниоца оптуженог, побијана пресуда је правилно закључила да је оптужени у наставку предметног догађаја починио и кривично дјело тјелесне повреде из члана 155. став 2. КЗ РС. Наиме, након изласка повријеђеног О.Д., у објекту су остали оптужени А. и осуђени М.С., којом приликом су наставили да се међусобно физички обрачунавају по цијелом објекту (о чему свједоче обојица, уз знатне разлике у властитој перцепцији догађаја). О томе шта се тачно дешавало унутар објекта, нема других очевидаца, али је неспорно да је осуђени С. покушавао да отме нож из руку оптуженог Ђ., да су се отимали око ножа, мијењали међусобне положаје (што несумњиво потврђује налаз и мишљење вјештака др Ж.К.), те један другог физички ударали, да би у једном тренутку С. истрагао нож из руку Ђ., а потом са ножем изашао из објекта и нож одбацио у близини објекта. Дакле, оптужени Ђ. и оштећени С. су учесници сукоба у који су свјесно и вољно ушли, у којем су размјењивали ударце и отимали се око ножа, којег је оптужени држао у руци. Такво њхово поступање манифестује спремност и вољу за наставак физичког сукоба, те су се обојица налазила у противправном нападу, због чега ни оптужени Ђ. се не може позивати на нужну одбрану. И у вези овог кривичног дјела, побијана пресуда је дала ваљано образложење на страни 21., које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалилац упућује на те разлоге.

С тога овај суд налази да је чињенично стање у овој кривично правној ствари утврђено и потпуно и правилно и на тако утврђено чињенично стање правилно је примјењен Кривични закон и радње оптуженог описане у изреци побијане пресуде, правилно су квалификовани као стицај кривичних дјела убиства у прекорачењу нужне одбране из члана 148. став 1. у вези са чланом 11. став 3. КЗ РС и лаке тјелесне повреде из члана 155. став 2. КЗ РС.

Овај суд је испитао побијану пресуду у погледу одлуке о казни и то у вези са жалбеним аргументима тужиоца и браниоца оптуженог, налазећи да жалбе нису основане.

Правилно су утврђене и у побијаној пресуди образложене све олакшавајуће околности на страни оптуженог, првенствено да је у вријеме извршења кривичног дјела био у стању смањене урачунљивости, затим ранију неосуђиваност, његову тешку породичну ситуацију, коректно држање пред судом, те доминантан допринос нападача у иницирању свађе која је претходила нападу, те отежавајућу околност и то јачину угрожавања заштићеног добра. Разлоге дате у побијаној пресуди у оцјени свих тих околности, овај суд прихвата као ваљане, јер цијенећи законом прописану казну за кривично дјело убиства из члана 148. став 1. КЗ РС (казна затвора најмање 5 година), те чињеницу да се учинилац који је прекорачио границе нужне одбране може блаже казнити, као и да ако је прекорачење учињено усљед јаке раздражености изазване нападом, учинилац може и ослободити од казне, сходно одредби члана 11. став 3. КЗ РС, као и законом прописану казну за кривично дјело тјелесне повреде из члана 155. став 2. КЗ РС, за која дјела је оптужени оглашен кривим, као и општа правила о одмеравању казне из одредбе члана 37. став 1. КЗ РС, овај суд налази да су појединачне казне затвора утврђене побијаном пресудом за свако кривично дјело, правилно утврђене, те да је правилно утврђена и јединствена казна затвора у трајању од 3 (три) године и 3 (три) мјесеца изречена оптуженом и да су исте потребне и довољне мјере казне за остваривање сврхе кажњавања, прописане у одредби члана 28. КЗ РС.

Како из наведених разлога жалбе тужиоца и браниоца оптуженог нису основане, ваљало је те жалбе одбити као неосноване, на основу члана 327. ЗКП РС и првостепену пресуду потврдити.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић